

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده ګڼه

مقررۀ مساعدت های حقوقی

تاریخ نشر: (۱۲) سرطان سال ۱۳۸۷ هـ. ش نمبر مسلسل: (۹۵۰)

مقررہ مساعدت های حقوقی

ACKU

مصوبه

شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان در مورد انفاذ مقررۀ مساعدت های حقوقی

شماره: (۱۶)

تاریخ: ۱۳۸۷/۴/۱۰

مقررۀ مساعدت های حقوقی را که بداخل (۴) فصل و (۳۰) ماده از طرف شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردیده منظور می دارم.

این مقررۀ از تاریخ تصویب نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست مندرجات

مقررہ مساعدت های حقوقی

فصل اول

احکام عمومی

<u>مواد</u>	<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
ماده اول:	مبنی.....	۱
ماده دوم:	اهداف.....	۱
ماده سوم:	مرجع تنظیم.....	۱
ماده چهارم:	اصطلاحات.....	۲
ماده پنجم:	معرفی مظنون و متهم.....	۲
ماده ششم:	درخواست مساعدت حقوقی.....	۳
ماده هفتم:	تعارض منافع.....	۳
ماده هشتم:	رایگان بودن مساعدت حقوقی.....	۳
ماده نهم:	مکلفیت های مستحقین دریافت مساعدت حقوقی.....	۴
ماده دهم:	حالات عدم پذیرش درخواست.....	۴
ماده یازدهم:	حق اولویت.....	۴
ماده دوازدهم:	عزل و توظیف مساعد حقوقی دیگر.....	۵
ماده سیزدهم:	اشکال مساعدت حقوقی.....	۵

فصل دوم

تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره مساعدت های حقوقی

- ماده چهاردهم: تشکیل ۶
- ماده پانزدهم: ارائه مساعدت حقوقی توسط سایر مراجع ۶
- ماده شانزدهم: استخدام مساعد حقوقی ۶
- ماده هفدهم: وظایف و صلاحیت های اداره مساعدت های حقوقی ۷
- ماده هجدهم: وظایف و مکلفیت های مساعد حقوقی ۷

فصل سوم

بوردهای مستقل مساعدت های حقوقی

- ماده نوزدهم: ترکیب ۹
- ماده بیستم: وظایف و صلاحیت های بوردهای مستقل مساعدت های حقوقی ۹
- ماده بیست و یکم: جلسات بوردهای مستقل مساعدت های حقوقی ۱۰
- ماده بیست و دوم: از دست دادن عضویت ۱۱
- ماده بیست و سوم: امور اداری ۱۱

فصل چهارم

احکام نهایی

- ماده بیست و چهارم: ترتیب فهرست مساعدین حقوقی ۱۱
- ماده بیست و پنجم: طرز ارائه گزارش ۱۱
- ماده بیست و ششم: تأدیبات مساعد حقوقی ۱۲
- ماده بیست و هفتم: فسخ موافقتنامه ۱۲

ماده بیست و هشتم: آگاه ساختن مظنونین و متهمین بی بضاعت ۱۲

ماده بیست و نهم: مساعدت حقوقی در قضایای مدنی ۱۲

ماده سی ام: تاریخ انفاذ ۱۳

ACKU

ACKU

بسم الله الرحمن الرحيم

مقررۀ مساعدت های حقوقی

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این مقررۀ به تاسی از حکم ماده سوم قانون وکلای مدافع به منظور تنظیم تشکیل، وظایف و صلاحیت های ادارۀ مساعدت های حقوقی و طرز فعالیت مساعدین حقوقی و سایر امور مربوط به آنها وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این مقررۀ عبارت اند از:

- ۱- فراهم نمودن زمینه دسترسی مظنونین و متهمین بی بضاعت به مساعدت حقوقی رایگان.
- ۲- تأمین حقوق مظنون و متهم بی بضاعت حین ارائه مساعدت حقوقی.
- ۳- ارائه مساعدت حقوقی قابل اعتماد به مظنون و متهم به صورت دوامدار.
- ۴- تنظیم ارائه مساعدت حقوقی رایگان توسط وکلای مدافع.
- ۵- انسجام فعالیت مساعدین حقوقی ادارۀ مساعدت های حقوقی و مؤسسات غیر دولتی دارنده جواز فعالیت ارائه مساعدت حقوقی در قضایای جزائی و مدنی.
- ۶- نظارت از مساعدت حقوقی و ارزیابی اجراءات مساعدین حقوقی.

مرجع تنظیم

ماده سوم:

وزارت عدلیه امور مربوط به مساعدت های حقوقی را به اشخاص بی بضاعت به همکاری بورد مستقل مساعدت های حقوقی در سطح کشور تنظیم می نماید.

اصطلاحات

ماده چهارم:

اصطلاحات آتی در این مقرر مفاہیم ذیل را افادہ می نماید:

- ۱- مساعدت حقوقی: دفاع از حقوق مظنون و متهم بی بضاعت یا ارائه مشورہ های حقوقی بہ آنها در ہر مرحلہ از تعقیب عدلی و دفاع از حقوق اطفال و زنان بی بضاعت در قضایای مدنی مطابق احکام این مقررہ می باشد.
- ۲- مساعد حقوقی: وکیل مدافع است کہ با نظر داشت احکام این مقررہ از حقوق مظنون و متهم بی بضاعت در ہر مرحلہ از تعقیب عدلی یا در قضایای مدنی از حقوق اطفال و زنان بی بضاعت دفاع می نماید.
- ۳- بی بضاعت: شخصی است کہ عاید وی کفاف حد اقل معیشت او را نہ نماید.
- ۴- وکیل مدافع: شخصی است کہ شامل فهرست وکلای مدافع بودہ و مطابق احکام قانون وکلای مدافع از مظنون یا متهم بی بضاعت طور رایگان دفاع می نماید.
- ۵- اعتبار نامہ: سند رسمی است کہ برای مساعدین حقوقی از طرف ہور مستقل مساعدت های حقوقی دادہ می شود.
- ۶- جواز نامہ: سند رسمی است کہ از طرف ہور مستقل مساعدت های حقوقی برای مؤسسات غیر دولتی ارائه کنندہ مساعدت های حقوقی دادہ می شود.
- ۷- کلینیک های حقوقی: مراکز است کہ در آن محصلین پوہنخی های حقوق و علوم سیاسی و شرعیات یا مدارس رسمی دینی کشور بہ منظور ارائه مساعدت های حقوقی تحت نظر مساعد حقوقی یا وکیل مدافع فعالیت می نماید.

معرفی مظنون و متهم

ماده پنجم:

- (۱) ادارات پولیس، خارانوالی و محکمہ، مظنون و متهم بی بضاعت را غرض توظیف مساعد حقوقی، در مرکز بہ وزارت عدلیہ و در ولایات بہ شعبات ولایتی آن یا مراجع مندرج فقرہ (۱) مادہ پانزدہم این مقررہ معرفی می نمایند.
- (۲) ادارات مندرج فقرہ (۱) این مادہ مکلف اند قبل از معرفی مظنون یا متهم بی بضاعت فورم بی بضاعتی را توسط مظنون، متهم یا اقارب وی طور دقیق خانہ پری نمایند. در صورت درج معلومات عاری از حقیقت، مرتکب تحت تعقیب عدلی قرار می گیرد.
- (۳) فورم بی بضاعتی از طرف ہور مستقل مساعدت های حقوقی تہیہ و ترتیب می گردد.

درخواست مساعدت حقوقی

ماده ششم:

(۱) مساعدین حقوقی به اساس معرفی ادارات مندرج فقره (۱) ماده پنجم این مقررہ یا تقاضای کتبی مظنون یا متهم بی بضاعت و یا اقارب آنها توظیف می گردند.

(۲) اداره مساعدت های حقوقی و شعبات ولایتی آن یا مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقررہ مکلف اند همزمان با معرفی مظنون یا متهم از طرف ادارات مندرج فقره (۱) ماده پنجم این مقررہ یا ارایه درخواست، مساعد حقوقی را توظیف نمایند.

در صورتی که مساعد حقوقی همزمان با معرفی یا ارایه درخواست، توظیف شده نتواند، اداره مساعدت های حقوقی یا مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقررہ مکلف اند تاریخ توظیف مساعد حقوقی را که از (۳) روز تجاوز نکند، به اداره معرفی کننده یا درخواست دهنده، طور کتبی اطلاع دهند.

(۳) اداره مساعدت های حقوقی و شعبات ولایتی آن یا مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقررہ مکلف اند برای مظنونین و متهمین مندرج فقره (۲) این ماده، در تمام مراحل تعقیب عدلی مساعد حقوقی توظیف نمایند.

تعارض منافع

ماده هفتم:

هرگاه میان مساعد حقوقی و مؤکل تعارض منافع وجود داشته باشد یا مؤکل از مساعد حقوقی راضی نباشد، مساعد حقوقی یا مؤکل مکلف است موضوع را کتباً به اطلاع اداره مساعدت های حقوقی برساند تا اداره مساعدت های حقوقی، مساعد حقوقی دیگری را توظیف نماید.

رایگان بودن مساعدت حقوقی

ماده هشتم:

مساعدین حقوقی مندرج این مقررہ مکلف اند مساعدت های حقوقی را طور رایگان ارائه نمایند، در صورت تخلف، مرتکب مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد.

مکلفیت های مستحقین دریافت مساعدت حقوقی

ماده نهم:

درخواست کننده مساعدت حقوقی طبق احکام این مقررہ دارای مکلفیت های ذیل می باشد:

- ۱- ارائه معلومات واقعی مبنی بر بی بضاعت بودن.
- ۲- بدسترس گذاشتن اسناد و معلومات واقعی در رابطه یا قضایای که مساعدت حقوقی در مورد آن انجام می یابد.
- ۳- همکاری با مساعد حقوقی در ارائه به موقع اسناد و معلومات.
- ۴- انصراف از مساعدت حقوقی حین رفع حالت بی بضاعتی.

حالات عدم پذیرش درخواست

ماده دهم:

(۱) درخواست مبنی بر ارائه مساعدت حقوقی در حالات ذیل پذیرفته نمی شود:

- ۱- در صورت خانه پری غیر دقیق یا عاری از حقیقت فورم بی بضاعتی.
 - ۲- در صورت عدم مستحق بودن، به تشخیص اداره مساعدت های حقوقی.
- (۲) در صورت رد درخواست، دلایل آن طور کتبی به درخواست کننده ارایه می گردد.
- در صورت عدم قناعت، درخواست کننده حق دارد به بورد مستقل مساعدت های حقوقی شکایت نماید.
- بورد مستقل مساعدت های حقوقی بعد از غور در زمینه تصمیم مقتضی اتخاذ و این تصمیم نهائی می باشد.

حق اولویت

ماده یازدهم:

اداره مساعدت های حقوقی و مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقررہ مکلف اند، حین تعیین مساعد حقوقی برای اطفال و زنان بی سرپرست و اشخاص کر، کور، گنگ یا کر گنگ و معلولین، عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی حق اولویت بدهند.

عزل و توظيف مساعد حقوقى ديگر

ماده دوازدهم:

(۱) هرگاه مساعد حقوقى بعداز توظيف بنا بر عذر مؤجه نتواند وظيفه محوله را انجام دهد، اداره مساعدت هاى حقوقى مى تواند مساعد ديگر را معرفى نمايد.

(۲) مظنون و متهم بى بضاعت مى توانند در مراحل كشف، تحقيق يا محاکمه، مساعد حقوقى خویش را عزل و از موضوع به مراجع ذيربط اطلاع دهند، درينصورت اداره مساعدت هاى حقوقى مساعد ديگرى را توظيف مى نمايد.

اشکال مساعدت حقوقى

ماده سيزدهم:

مساعدت حقوقى به يکى از اشکال ذيل صورت مى گيرد:

- ۱- نمايندگى و دفاع از حقوق مظنون و متهم بى بضاعت در ادارات پولىس، خرنوالى يا محاکم.
- ۲- ارائه مشوره هاى حقوقى به مظنون و متهم بى بضاعت.
- ۳- نمايندگى و دفاع از حقوق اطفال و زنان بى بضاعت در قضايای مدنى و ارائه مشوره هاى حقوقى به آنها مطابق احکام اين مقررہ.

فصل دوم

تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره مساعدت های حقوقی

تشکیل

ماده چهاردهم:

(۱) مساعدت حقوقی مندرج این مقررہ از طریق اداره مساعدت های حقوقی که در چوکات وزارت عدلیہ ایجاد می شود، صورت می گیرد.

(۲) اداره مساعدت های حقوقی دارای شعبات ولایتی می باشد که مطابق احکام این مقررہ فعالیت می نمایند.

ارائه مساعدت حقوقی توسط سایر مراجع

ماده پانزدهم:

(۱) مساعدت حقوقی مطابق احکام این مقررہ از طریق مراجع ذیل نیز صورت گرفته می تواند:

۱- وکلای مدافع انجمن مستقل وکلای مدافع مطابق احکام قانون مربوط.

۲- مؤسسات غیر دولتی دارنده جواز فعالیت ارائه مساعدت های حقوقی.

۳- کلینیک های حقوقی.

(۲) برای مساعدین حقوقی مندرج فقره (۱) این ماده اعتبارنامه خاص از طرف بورد مستقل مساعدت های حقوقی صادر می گردد.

(۳) حقوق، وظایف و طرز فعالیت مراجع مندرج فقره (۱) این ماده طبق موافقتنامه های جداگانه، در مطابقت با احکام این مقررہ تنظیم می گردد.

استخدام مساعد حقوقی

ماده شانزدهم:

شخصی به صفت مساعد حقوقی در اداره مساعدت های حقوقی استخدام شده می تواند که علاوه بر شرایط مندرج قانون کارکنان خدمات ملکی طبق احکام قانون وکلای مدافع جواز وکالت دفاع را بدست آورده باشد.

وظایف و صلاحیت های اداره مساعدت های حقوقی

ماده هفدهم:

اداره مساعدت های حقوقی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

- ۱- توظیف مساعد حقوقی در هر مرحله از تعقیب عدلی برای مظنون و متهم بی بضاعت.
- ۲- حصول اطمینان از همکاری مسئولین ادارات حقوقی و عدلی با مساعدین حقوقی مربوط حین انجام وظیفه.
- ۳- جمع آوری احصائیه دقیق مساعدت های ارائه شده به مظنونین و متهمین.
- ۴- نظارت از اجراءات مساعدین حقوقی مربوط در هر مرحله از تعقیب عدلی.
- ۵- ارائه گزارش ربعوار اجراءات و فعالیت های مربوط، به بورد مستقل مساعدت های حقوقی.
- ۶- در صورت امکان، توظیف مساعد حقوقی غرض ارائه مساعدت حقوقی در قضایای مدنی برای اطفال و زنان بی بضاعت.
- ۷- انجام سایر وظایف که از طرف بورد مستقل مساعدت های حقوقی یا مقام وزارت عدلیه به وی محول می گردد.

وظایف و مکلفیت های مساعد حقوقی

ماده هجدهم:

- (۱) مساعد حقوقی در اجراءات مسلکی خویش مستقل می باشد.
- (۲) مساعد حقوقی دارای وظایف و مکلفیت های ذیل می باشد:
 - ۱- دفاع از حقوق مؤکل در قضایای جزائی در هر مرحله از تعقیب عدلی مطابق احکام این مقرر.
 - ۲- در صورت توظیف، دفاع از حقوق مؤکل در قضایای مدنی.
 - ۳- ارائه مشوره های حقوقی به مظنونین و متهمین بی بضاعت.
 - ۴- اشراک در تمامی مراحل کشف، تحقیق و محاکمه و ارائه جواب به نیابت از مؤکل.
 - ۵- کسب اطلاع از جریان کشف، تحقیق و محاکمه مؤکل و نتایج آن.
 - ۶- مطالبه اوراق دعوی جزائی مربوط به مؤکل.
 - ۷- ملاقات، مفاهمه، مراسلات و مخابرات محرمانه با مؤکل تحت نظارت، توقیف یا حبس در محیط مصون.

۸- حفظ اسرار مؤکل.

۹- اجرای امور مساعدت با صداقت و امانت داری و احترام به حیثیت اشخاص.

۱۰- اجتناب از هر نوع تبعیض نژادی، قومی، جنسیتی، منطوقی، حزبی، لسانی و مذهبی.

۱۱- رعایت نظم محاکم و سایر ادارات.

۱۲- اشتراک در جلسات قضائی.

۱۳- خود داری از هر نوع مساعدت حقوقی به جانب مقابل مؤکل.

۱۴- خود داری از تبلیغات سوء بر علیه سایر مساعدین حقوقی.

۱۵- خود داری از اعمالی که سبب معطل شدن بی موجب جریان تحقیق و محاکمه گردد.

۱۶- حفظ اوراق و اسناد مؤکل و استرداد آن بعد از حل مطلب.

۱۷- دادن سند کتبی در برابر اخذ و استرداد اسناد و اوراق.

۱۸- ارایه گزارش اجراآت یومیه به اداره یا مرجع مربوط.

۱۹- انجام سایر وظایفی که از طرف بورد مستقل مساعدت های حقوقی، مقام وزارت یا اداره مساعدت های حقوقی به وی محول می گردد.

فصل سوم

بورد مستقل مساعدت های حقوقی

ترکیب

ماده نهم:

(۱) به منظور تنظیم امور و اداره مؤثر مساعدت های حقوقی و هم آهنگ ساختن فعالیت های مراجع ذیربط در زمینه، بورد مستقل مساعدت های حقوقی به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- نماینده با صلاحیت پوهنخی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل.

۲- نماینده با صلاحیت پوهنخی شریعت پوهنتون کابل.

۳- نماینده با صلاحیت وزارت امور زنان.

۴- نماینده با صلاحیت کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان.

۵- نماینده با صلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع.

۶- نماینده منتخب مؤسسات غیر دولتی ذیربط.

۷- رئیس اداره مساعدت های حقوقی.

(۲) اعضای بورد مستقل مساعدت های حقوقی برای مدت دو سال انتخاب می شوند. اعضای مذکور برای دوره های بعدی نیز انتخاب شده می توانند.

(۳) رئیس بورد مستقل مساعدت های حقوقی از میان اعضاء از طرف خود آنها به اکثریت آراء برای مدت یک سال انتخاب می گردد. رئیس برای دوره های بعدی نیز انتخاب شده می تواند.

وظایف و صلاحیت های بورد مستقل مساعدت های حقوقی

ماده بیستم:

بورد مستقل مساعدت های حقوقی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- رهنمائی و همکاری در تطبیق برنامه های کاری اداره مساعدت های حقوقی و مراجع ذیربط جهت تحقق اهداف مندرج این مقررہ.

۲- صدور جواز فعالیت ارائه مساعدت حقوقی برای مؤسسات غیر دولتی ولغو آن.

۳- عقد موافقتنامه های همکاری با انجمن مستقل وکلای مدافع، مؤسسات غیر دولتی دارنده جواز فعالیت ارائه مساعدت حقوقی، کلینیک های حقوقی و سایر مراجع ذیربط.

۴- پیشنهاد طرح تعدیل احکام این مقرره.

۵- تنظیم برنامه جهت اداره موثر و تأمین هماهنگی میان اداره مساعدت های حقوقی و مراجع ذیربط مساعدت های حقوقی.

۶- صدور اعتبار نامه به مساعدين حقوقی اداره مساعدت های حقوقی و مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرره و لغو آن.

۷- حصول اطمینان از ارایه به موقع و سالم مساعدت حقوقی به مظنون و متهم بی بضاعت.

۸- نظارت و ارزیابی اجراءات و فعالیت های اداره مساعدت های حقوقی و مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرره.

۹- تهیه و ترتیب فورم بی بضاعتی مطابق احکام این مقرره.

۱۰- رسیدگی به شکایات واصله.

۱۱- وضع لوايح، طرز العمل ها و رهنمود ها به منظور تطبيق بهتر احکام این مقرره.

۱۲- تدویر سیمینارها، ورکشاپها و کورس های آموزشی جهت ارتقای سطح دانش مسلکی مساعدين حقوقی اداره مساعدت های حقوقی و مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرره.

جلسات بورد مستقل مساعدت های حقوقی

ماده بیست و یکم:

(۱) جلسات عادی بورد مستقل مساعدت های حقوقی با حضور کل اعضاء در هر ماه یکبار دایر می گردد.

(۲) جلسات فوق العاده به پیشنهاد رئیس بورد مستقل مساعدت های حقوقی یا یک ثلث اعضاء آن دایر شده می تواند.

نصاب تدویر جلسات حضور حد اقل پنج عضو بوده و تصامیم به اکثریت اراء اعضاء حاضر اتخاذ می گردد.

(۳) سایر امور مربوط به بورد مستقل مساعدت های حقوقی طبق طرز العمل جداگانه که از طرف بورد تصویب می شود، تنظیم می گردد.

از دست دادن عضویت

ماده بیست و دوم:

رئیس و اعضای بورد مستقل مساعدت های حقوقی در احوال ذیل عضویت خود را در بورد از دست می دهند:

۱- ختم مدت وظیفه اصلی در مرجع معرفی کننده.

۲- فوت یا استعفاء.

۳- به پیشنهاد حد اقل سه عضو بورد و تصویب بقیه اعضای بورد.

امور اداری

ماده بیست و سوم:

سکرتری بورد مستقل مساعدت های حقوقی و تنظیم سایر امور اداری آن به عهده اداره مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه بوده و نزد بورد مستقل مساعدت های حقوقی مسئول می باشد.

فصل چهارم

احکام نهائی

ترتیب فهرست مساعدین حقوقی

ماده بیست چهارم:

اداره مساعدت های حقوقی و مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرر مكلف اند، فهرست مساعدین حقوقی مربوط را با تفکیک ولایات ترتیب و از طریق سکرتری بورد در اختیار ادارات پولیس، خرنوالی، محاکم، محاسب و توقیف خانه ها و مراکز اصلاح و ترتیب اطفال قرار دهند.

طرز رایه گزارش

ماده بیست و پنجم:

وکلا مدافع، مساعدین حقوقی مؤسسات غیر دولتی و کلینیک های حقوقی مكلف اند گزارش فعالیت های خویشرا، طبق موافقتنامه های جداگانه به بورد مستقل مساعدت های حقوقی ارائه نمایند.

تأديب مساعد حقوقی

ماده بیست و ششم:

(۱) هرگاه مساعد حقوقی اداره مساعدت های حقوقی وظایف محوله را به صورت درست انجام ندهد، طبق احکام قانون تأديب می گردد.

(۲) هرگاه مساعدین حقوقی مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرر و وظایف محوله را به صورت درست انجام ندهند، از موضوع به مراجع ذیربط اطلاع داده می شود، مراجع مذکور مکلف اند طبق اساسنامه مربوط با ایشان برخورد نمایند.

فسخ موافقتنامه

ماده بیست و هفتم:

هرگاه مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرر و وظایف محوله را مطابق احکام این مقرر انجام ندهند، مورد مستقل مساعدت های حقوقی می تواند موافقتنامه های مربوط را قبل از ختم میعاد معینه، فسخ نماید.

آگاه ساختن مظنونین و متهمین بی بضاعت

ماده بیست و هشتم:

(۱) ادارات پولیس، خرنوالی، محاکم، محابس و توقیف خانه ها و مراکز اصلاح و تربیت اطفال، مظنونین و متهمین بی بضاعت را از حقوق مندرج این مقرر آگاه می نمایند.

(۲) ادارات مندرج فقره (۱) این ماده با مساعدین حقوقی همکاری همه جانبه می نمایند.

مساعدت حقوقی در قضایای مدنی

ماده بیست و نهم:

(۱) اداره مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه در صورت امکان می تواند مطابق این مقرر در قضایای مدنی برای اطفال و زنان بی بضاعت مساعد تعیین نماید.

(۲) سایر مراجع مندرج فقره (۱) ماده پانزدهم این مقرر در تمام احوال می توانند مطابق این مقرر در قضایای مدنی برای اطفال بی بضاعت مساعد حقوقی تعیین نمایند.

تاریخ انفاذ

ماده سی ام:

این مقررہ از تاریخ تصویب نافذ و در جریدہ رسمی نشر گردد.

ACKU